

flori de crâng

revistă literară --- artistică --- socială

REFUGIU

de EUGEN CIONTEA

De ce mă urăște lumea? De ce nu iubesc eu lumea? . . .

Intrebări peste întrebări turburau pe archeologul Emil Cunțan, care zăcea, culcat pe spate, în mijlocul stâncilor pleșuve, din munții Gurghiului.

Venise mânat de nostalgie, urmărit de invidia, răutatea și falșitatea omenească. Venise să dea liniște sufletului său. S'a retras între stânci pleșuve, unde nu sunt nici arbori, nici izvoare nici iarbă, nici vreo vietate, care să înveselească sufletul. S'a retras în locuri pustii și dacă ar fi putut trăi între morți, ar fi plecat între ei cu inima liniștită.

În definitiv ce a fost viața lui întreagă? N'a trăit el între morți? Ca archeolog pasionat n'a desgropat el oare numai orașe și celăți moarte, cranii, hoituri, schelete, cari toate îi vorbeau de timpuri moarte de veacuri. Ce e omul la urma urmei? Nu e și el un obiect, în care germenii putrefacției și-au făcut loc de odihnă și trai înbelșugat? Și a c e s t cadavru, încă viu, care se numește om, cât de simplu și totuș cât de complicat este.

Obosit de viață, plictisit de lume, Emil, admira în gândul său sublimul din legile procreației. Cât de simplu se creiază un om! Dar viața însăși? Dar rațiunea, sentimentul, simțurile superioare animalelor, sunt oare și ele atât de simple? O viață întreagă și-a pus aceste întrebări. O viață întreagă a încercat să deslege misterul vieții însăși. S'a chinuit, și-a frământat creerul, dar marea și ascunsa problemă n'a putut-o pătrunde nici cu un milimetru.

Însfârșit ce e omul? Ce scop are viața? Legile lor sunt infinite și infinitul nu l'a pătruns nimeni încă .

Remușcare

Rătăcesc așa'n neștiire, pe aleele din parc sufletul de suferințe, poate, poate'l mai descarc, inima ar vrea să-și cânte jalea care o sfărâmă dorul c'a lăsat departe, tristă inimă de mamă; dar în loc de cânt ea plânge, ochii'n lacrimi mi se scald căci prin ramuri văd aievea, chipul ei cu părul alb.

Pe aripi de vânt purtate, gândurile fug răsleje și mă chinue'ntrebarea: De ce eu, la bătrânețe, am lăsat'o fără sprijin? Cine-i spune ei azi „mamă”? Când în jurul ei nu-i nimeni, cine? cine, o mai cheamă? cu dulci vorbe de iubire, astăzi cine-o mai hrănește? pentru cine se mai sbate, pentru cine mai trăește? Ce imbold așa deodată, ce putere, ce făclie, pașii mei pe altă cale, ia'ndemnat în pribegie? Cum de am avut puterea, singură să las o mamă; de-a ei lacrimi cum putut'am oare a nu ține seamă? O! măicuță, dulce mamă! când prins în vârtoarea vieții mă desfăt; tu strivești lacrimi ce îți ud cutele feții și cu inima sdrolbilă de durere'n nopți târzii, tu îngenuchi la icoană și adormi fără să știi, în somn pari mai mulțumită, căci în vis mă vezi pe mine.

Ochii nu îți mai verse lacrimi.

In curând sunt lângă tine.

ST. STĂNESCU-BUZĂU

Privind bolta cerească, albastrul atmosferic, infinitul îl obsedează. Va putea oare omenirea să rezolve marea problemă a infinitului? Creerul bietului om e prea mic, prea mărginit pentru a pătrunde legile nemărginitului, legile vecinicii.

Emil muncindu se și svârcolindu-se, impresionat de munca titanică, ce s'a depus pentru crearea naturii, pentru concordanța și stabilitatea legilor ei, se liniști. Se trezise în el omul de știință; deveni contemplativ. Admira natura, admira supremul sublim. Admira însăși creațiunea. Omul din el nu-i dădu pace. Problemele îi chinuiau mintea și se perindau în mod vertiginos prin creerul lui. El, care iubise atâtă archeologia, care-i aduse celebritatea, azi se revolta împotriva ei, împotriva lui însuși. Era geniul obsedat de problemele științei, era un om aproape sfârșit.

Azi abia își dădea seama de ce

făcuse o viață întreagă. Acum, când vede și simte puterea naturei, chiar și aci în pustiul de stânci pleșuve și moarte, își dă seama că până azi n'a trăit decât printre morți. El mergea în urma morții, desgro-pându-i faptele și descoperindu-i urmele. N'a admirat omul și nu-l admiră nici azi, pentru că e supus morții. Din acest mo-tiv se scârbise de el însuși. Dar dacă până azi n'a admirat nimic, astăzi admiră nemurirea, infinitul. Oare n'a iubit nimic și pe nimeni?

La acest gând tresare. Ce e iubirea? Nu și-a explicat-o niciodată: își dădea seama că de simțit nici n'a încercat să simtă astfel de sentimente, pe cari el le considera inferioare. Pentru el nu exista decât trecutul și viitorul. Creațiunea și procreația. Prezentul, iubirea, nu-l impres-ionau, îi erau indiferente.

Privi stâncile din jurul său, acestea deși moarte și lugubre, erau totuși pline de măreție. Li vorbeau de măreția unui creator pe care-l simțea că există, însă despre care nu știa nimic și nu-l cunoștea. Totuși le iubea prin faptul că erau moarte și îi dădeau o mică parte din eternitate. La om ce ar fi putut iubi? Dar la femeie? Să iubească un cadavru ambulant? Un corp pe cale de putrefacție? Un schelet? Un craniu? Ce? . . . Des-gropase doar atâtea și nici una nu i-a trezit iubirea. Ce e femeia? Ce a fost Elena, din cauza căreia s'a iscat celebrul și mult cântatul războiului troian? A văzut-o în muzeu. Un schelet ca oricare.

Nu-i oare mai frumoasă vecinicia? Unii spun că vecinicia se poate avea și gusta în viața viitoare . . . O fi existând oare viața viitoare? Și dacă există, s'ar putea afla acolo mai multă fericire?

Această nouă problemă îl neliniște și îl făcu să tremure de curiozitate. Ar fi voit s'o cunoască, fiindcă despre ea s'a vorbit atât de mult. Ar fi voit s'o cunoască, s'o guste și s'o spună lumii întregi cum e. S'o descrie tuturor și nimeni să nu mai trăiască în teribila nesiguranță.

I d e e a începu să-l obsedeze. Sufletul lui sdruncinat, ar voi să se des-bare de această îmbrăcăminte de prisos care se numește corp. Cu toate că ajun-

sese o celebritate în materie archeologică, avea foarte mulți dușmani. Unii din ini-vidie, alții din răutate. Dar nu muncea pentru glorie nici pentru iubire. Muncea, fiindcă se simțea bine în lumea morților... Lumea morților? . . . Viața vecinică? . . . Marea problemă rezolvată? . . . Să cunoas-că vecinicia? . . . Iată suprema lui do-rință. Această problemă îl făcu să viseze meleguri necunoscute. Trăia în vis. Vi-ziunile vecinicii îl atrăgeau cu o putere de neînving. Știa că numai prin moarte va putea gusta nemărginitul.

Se ridică încet. Merse înfrigurat câțiva pași, apropiindu-se de o prăpastie adâncă, ce-și căsca gura în fața lui. Privi înăuntru, dar nu-i văzu fundul. Noapte și besnă era în prăpastia înfiorătoare. Să fie infinitul atât de întunecat? . . . Nu, își zicea el. Nu, aceasta-i numai calea spre el. La urma urmei care e scopul vieții? . . . Să pătrunzi vecinicia, infinitul!

Plecându-se deasupra prăpastiei, se hotărâ definitiv să meargă pe acest drum. Își făcu vânt, dar în momentul suprem, o fantomă trecu pe lângă el. Se hotărâ să mai aștepte . . . Privi îndărăt și auzi un glas dulce cântând. Privi mai atent . . . Cu inima palpitândă de emoție, văzu cum

Rugăciune

*In gea nuri vântul bate și noaptea e târzie;
Abis și întunerec, e golul necuprins;...
Sunt singur în odaie... Afară-i vijelie!...
O, Doamne, fii cu mine!... Văzduhul tot e'ncins!*

*... Și sună... și trăsnește, iar streșinile curd;
In nucul de alături, un fulger a căzut
Ce groaznică furtună.. O, Doamne! te îndură,
Sunt singur în odaie, și tremur abătut!...*

*Puterea ta e mare, și mâna ta divină,
Prin vifor și ispite, voieștia mă'ncerca?!
Dar eu sunt slab, o Doamne, viața mea e plină
De patimi și'ntr-nare... Dar, tu nu mă lăsa!*

*In geamuri bate vântul și noaptea e târzie,
Furtuna nu'ncetează și ploaia de-a cădea!
Sunt singur în odaie... O, Doamne numai fie,
Își este cu puzișă, de rău a mă scăpa!...*

ION ȘUGAR

o față de cioban urca o stâncă, în spate cu niște desagi.

Atras de o forță irezistibilă, uită de teribilul său proiect și în fuga mare se apropie de ea. Ii văzu mersul Un mers ușor, legănat ca doina și un păr negru ca doliul, un mijloc svelt cu umeri rotunji.

O armonie de forme cum nu mai văzuse niciodată. O privi din față. Fu izbit de atâta frumusețe. O gură care zâmbea mereu, o bărbie mică și rotunjioară.

Un piept, care se sbuciuma de emoție și niște ochi, cari îl priveau speriați. O opri și o întrebă unde merge.

— La taica, să-i duc merinde.

— Dar unde șade taică-tău?

— Paște oile sus în munte, printre brazi.

— Și e frumos acolo?

— O da! Foarte frumos. Numai brazi și flori. Și cât de frumos cântă păsările.

— Dar tu acolo locuești?

— Acolo. Acuma am venit să duc merinde.

— Dar știi că mie mi-e foame?

Un râs argintiu isbucni din feciorelnicul piept al copilei. Desfăcu repede desaga, scoase o bucată de plăcintă țărănească și i-o dădu. Emil o primi cu bucurie și o consumă cu atâta poftă, cum niciodată. Mâncând, o privea mereu iar sufletul lui se transformă încet. Ceva necunoscut se năștea în el. Ea râdea mereu și îi povestea despre frumusețile munților ei. Frumusețea și curățenia sufletului ei, toate năvăliră asupra lui și-l făcură alt om. Acum înțelegea de ce până azi nu a iubit pe nimeni. Dar oare să fie iubire, ceace simte acuma? Era deja convins că da. Acum înțelegea de ce-l acuză lumea, că el ar fi morocănos și prea rece și recalci-trant. Și cum să nu se închidă în sine, în fața murdăriei, care a ajuns o profesie în omenire; în fața răutății și egoismului, dus la extrem? Iată aci în fața nevinovăției, curățeniei, sincerității, el omul de știință, el celebrul, se închină, se prosternă.

— Care este scopul vieții?

Un tremur îl cuprinse, în fața acestei întrebări. Se scutură înfiorat și totdeodată

Unei păpușe

O albină uricioasă

*Ti-a făcut durere crudă,
Te-a'nțepat, așa de ciudă
Că nu e și ea frumoasă.*

Ja privește în oglindă

*Chipul tău frumos cum plânge
Și vezi chinul de ți-l stinge
Sear'asă să nu te prindă,*

Căci din stelele ce-apar

Care te-o găsi plângând,

Ti-o fura în tainic cânt

Șirul de mărăgăritar

SĂULESCU CARMEN

transformat. O hotărâre supremă se întipări pe figura lui de suferind . . .

Deodată, fără ca ea să se poată împotrivi, o cuprinse în brațe și o sărutare lungă, consfinți legătura celor două inimi . . .

Emil presimțea că va rezolva marea problemă, a scopului în viață . . .

Peste un an, în mijlocul munților, înconjurat de îmbătătoare mireme de flori în mijlocul falnicilor brazi, un cioban sta rezemat în băț și privea oile cum pasc. Pe fața lui se citea atâta fericire, câtă n'ar putea afla nimeni, în lumea științelor. Lângă el o femeie de o frumusețe răpitoare, învățea într'un castron cu mâncare. În fața lor, într'un leagăn, dormea liniștit și cu fața zâmbitoare, un copilăș, ea de vreo două luni. Deodată acelaș glas argintiu se auzi, așa cum se auzise odinioară în mijlocul stâncilor pustii.

— Emil, e gata mâncarea; Vii?

— Vin scumpa mea, vin!

O sărutare lungă, le fu aperitivul. Se așezară la masă, în mijlocul naturii, pe covorul moale de iarbă și de frunze. Emil mâncă fericit, cu aceiaș poftă, cum n'âncase odinioară plăcinta ciobănească. Există doar o singură deosebire. Azi nu se mai sbuciuma, nici nu se mai întreba care e scopul vieții. Azi o știa.

Clara, țiganka

de
Dr. POTCAȘ

— Sărulu-ți mâna domnișorule!

Mă întorc repede și privesc atent spre colțul străzii, de unde auzisem alocuțiunea pronunțată cu voce răgușită, ca să mă conving cert cui a fost adresată. Zăresc doar că e o babă sprijinită de edificiu, care cerșește pomană. Involuntar mă apropiu. . . Privind în fața ei sârbăcită o recunosc momentan, deși n'o mai văzusem de două decenii! Tresării și mă oppri viu impresionat. Cordial și generos îi întinsei 5 coroane. Ea, se întristează, în loc să se fi bucurat de întâlnirea mea presupunând poate că gestul meu ar fi o încercare sau baļjocură, iar nu conpătimire sinceră. Deaceea o încurajez:

— Primește piesa fără nici o sovăire. Ți-o dăruiesc bucuros. — Holbă ochii mirată înspre mine și nu se putu decide ce ținută să ia.

— Dar, nu mă mai cunoști, Claro?! Face un pas nesigur. Cu batista își șterge agale genele, iar depe frunte sudoarea prăfuită. Se scărpină hazliu și rămâne uluită. Tusea i se prelungeste în gemete tacite . . .

— Nu, nu te cunosc, boierule drag, suflețelul meu, țucu-ți mâna bună. Nu, căci precum vezi am ajuns o babă hârcă, nu mai cunosc lumea și oamenii ca în tinerețele mele . . .

— Eu sunt, Claro, fiul Toaderii Bicichii . . . Se aruncă subit cât ai clipi, după mână să mi-o sărute și isbucnește în hohote de plâns, încât am chemat-o să treacă împreună cu mine în parcul apropiat ca să scap de ironia mulțimei curioase, oprită locului să se delecteze în scena tragi-comică.

— Ș'apoi, muri dar și tatăl tău?! . . . Da mamă-ta ce mai face? Unde locuiți? Ei, că de mult nu i-am vrăjit și ei . . . Am s'o caut și'n fundul pământului, căci vezi, ea, Marișca Lăzării este o muiere vrednică, pe care n'o poți uita cu una cu două . . . A fost așa de bună cu mine! . . . O fi încărunțit și ea. Nu, dă? Fetele i-s'au măritat? . . . Sărmana Clara! Vai cum au înălbit pletele ei, odinioară negre ca penele corbului . . . Ea care pe vremuri era o țigancă așa de frumoasă și fermecătoare, încât notarul comunal burlac, se îndrăgosti de ea și o ținea pe lângă el cu știrea lumii provinciale, ia-o acum gârbovită, zdrenșuroasă, bolnavă de foame, ca vai de ea și de zilele ei ce le mai are de îndurat . . . Și această umbră de femeie, mi-a fost doică oarecând . . .

Mama legă vie în grădina din preajma casei. Și doar ce mă lăsase un moment, de ocupată ce era, — pe mine mă avea cel mai apropiat de inima-i nobilă se puse pe cântate, de-și era mai mare dragul s'o ascultă. Doar era nevastă tânără plină de dor și de vigoarea vieții, cea

Credința

*Purtat de gânduri mă înafș,
Făcându-mi din idei un lanș,
S'ajung să definesc misterul,
A lumii legături cu Cerul
Și să'nșeleg a lumii sorși
Schijând astfel cum să te porși . . .*

*Tu ca să poți să fii iubit,
De cel de sus, ce ți-a urzit
Atâtea mii și mii de căi,
Tu, om, rămâne ca s'o iei
Pe drumul cel mai potrivit,
Să poți s'ajungi la bun sfârșit!*

*Ori care ți-ar fi cariera,
De ești sărac sau chiar banșier,
Și 'n ori ce 'mprejurări să fii
La adevăr mereu să fii.
Să te șilești din răsputare,
Ca să 'mplinești tot ce se cere.*

*Muncind din zi și până'n noapte,
Tubind din suflot pe aproape,
Știmându-ți pe ai tăi stăpâni,
Să fugi de răi și stricăciuni;
Tubeste cinștea și dreptatea,
De vrei s'ajungi divinitatea! . . .*

*Legat fiind de-aceste legi,
Misterul poți ca să-l deslegi,
Sfinșindu-ți locul unde ești,
Ajungi astfel să 'mplinești
Porunca lui Isus Hristos,
Trăind cu'n școp și de șolos.*

NICU BĂLA

mai frumoasă de pe toată valea Crișului Negru, fericită cu soțul ei, primul între săteni. Neluțul, scumpul mamei o fi ascultat și el cu plăcere din leagăn doina, dar într'un târziu i se urășe. Țipa vehement de-și era mai mare mila de el. Din întâmplare apoi, vecina ce venise să ceară împrumut o greblă dela Maria, lăsase deschisă ușă dela poartă; iar Clara, care cutreera satul încă din zori, se furișă tiptil în casă. Nimeni nu știe și nu s'a putut constata, dacă ea o fi avut intenția să fure, dar fapt e că, punându-și purdelașul din spate pe valra cuptorului ridică din leagăn pe Neluțu și-i dete să sugă. Stăpâna întorcându-se în casă, pe odorul său îl găsi la pieptul țigăncii sugând

cu lăcomie de miel din Țața ei. Mama a rămas confuză. Văzându-mă însă surâzând cu fericire puerilă, mă sărută cu inimă maternă. Tata sosind, se supăraseră foc pentru una ca asta și dispuse în consecință, ca Țiganca să fie dată afară imediat . . .

Trecură câteva săptămâni după acest eveniment bizar. Măriuța Lăzării — mama — căzu într-o boală gravă. Intristată amar că nu-și mai poate alăpta puiul, își reaminti de Țiganca deoarece neastâmpăratul copilăș — cum, necum — dar nu tolera o altă femeie, pentru toată lumea — Tu muierel! Măi nevastă! Auzi tu, noră?! — Se răsti bunica revoltată din iubirea ce o păstra nepoțelului său mai presus de orice. — Eu o iau fuga să o chem, ba de va fi nevoie să o aduc și cu sila pe Clara, dacă poartă frică de Toader. Căci vezi dacă Țiganca va suge din Țața Clarei, barem vei fi sigură că băiatul n'o fi deochiat de nimeni! Mai lasă-l naibii și de Toader, o să se împacă și el cu ea, că n'are încotro. Au doară nu bagi de seamă că-i gata să-și piardă capul după încăpățănatul ăsta de Neluț?! . . .

Zis și făcut. Minunea se răspândește apoi peste satul întreg. Țiganca se prezenta regulat și punctual la ora fixată, până și după complectă însănătoșire a mamei și își deveni nespuse de simpatică. Trecură câțiva ani și mă jucam prin praf cu fetița Țigăncii, cu nostima și dragălașa Pani. Mă rălăcisem, nu odată, chiar și până la cortul lor, colo în marginea satului, lângă cimitir. Invățasem o sumedenie de cu-

Mi-e dor

Mi-e dor de cânt de ciocârlii,
De marea verzilor câmpii —
De casa noastră de pe deal,
De cântul dulce de caval,
Mi-e dor.

Mi-e dor de murmurul de ape
De turmele ce vin s'adape —
De molcom freământ de frunziș,
De'ndepărtatul nostru Criș,
Mi-e dor.

Mi-e dor de zile fără nori
De cântul de privighetori—
De largul zărilor albastre,
De clipele'ndrăgirii noastre,
Mi-e dor.

FLURIE LOAZĂ

vinte din limba lor indiană. Am pățit-o însă. La etatea mea de șapte ani, alergând inocent pe drumul județean iată că la podul Crișului Negru zăresc pe alți țigani, vecinic vagabonzi, goniri cine știe de unde și porniți spre alte ținuturi tot streine și poate tot fără de noroc. Bine îmi aduc aminte de căruțele lor cu coșuri înalte ferecate cu teiu, construite de ei singuri, încercate până sus cu toată sarcina unui traiu torturat, cum se înșiruiău succesiv în largul șoselei prunduite. Mărjoagele istovite, flămânde, erau gata să se rostogolească în scurt. Căci de n'ar fi fost alături de biciul, și mai la îndemână gura stăpânului cu înjurături grosolane, genunchii lor desigur s'ar fi moleșit perindat și nici n'ar mai fi luat în considerație chiotele asurzitoare ale Țigăncilor, nici larma confuză a dancilor mărunți, încăieraji . . . I-am privit dornic de ducă și mă luară în căruță. La podul canalului contelui Tisza Ștefan s'au oprit și făcură foc. Pe mine mă lăsară în căruță împreună cu un băiat Țigan cam de 9 ani și cu un câine ce îmi sări în poală. M'au împrejmuit cioarele îmbrăcându-mă într'un palton purpuriu, nu tocmai învechit, iar hăinuțele mele le puseră la oparte . . . pentru sărbători . . .

Inserase. Începui a sgribuli; aveam fiori de friguri. Nu culezam însă a mă revoltă, nici a pronunța măcar protestări de spaima ce mă cuprinsese cu zor. Se auzi deodată tropot de cal. Sosind călărețul la fața locului, se oprește. „Nu cumva văzurăți pe aici băiatul meu? — „Nu, jupâne! Noi nu l-am băgat de seamă“ . . . Și ni se încrunță gata să mă înghită. Pe tatăl meu, căci el era călărețul, nu-l văzusem, dar l-am recunoscut momentan după voce. Când era să se reîntorcă complect disperat, eu m'am recules, mi-am încordat toată energia rezervată și țipai una pățimășă cât să-mi crape plămânul. „Tată! Tătuțo! Aicea sunt. Scapă-mă! . . . Băiatul Țigan, mă sgruma amenințător. Tata, însă mă apucă în șea și sbughio înapoi acasă. Reîntorși, la primărie, tatăl meu a telefonat la jandarmerie și se începu o anchetă conștiincioasă, cercetând minuțios, dacă Țiganii n'au comis vreo crimă undeva.

Așa am fost eu de copil, hoinar. Îmi plăcea nespuse de mult să rălăcesc toată ziua în dogoarea soarelui, să mă tăvălesc sburdalnic în lanul de grâne, să ascult atent cântecul pitpalacului, ascuns în răzvoarele de sub cruci. Sufletul parcă mi se înălța la cer, iar cu fizicul meu adormiam, simțind cum piere din mine trivialitatea . . . Și când mă deșteptam, constatam în inima mea o nouă putere, ca și când spiritul meu s'ar fi învățat în călătoria-i depărtată prin seninul strălucitor. Dar îmi conveneau mai ales liniștea serilor de vară, zumzetul cărăbușilor, când stăteam pe Țarmul râului cugetând la câte toate . . .

Mă întorceam acasă târziu, purtând în suflet și splendida lumină a zilei, susurul din

Prometeu

*De-apururi slavă fie Prometeu
Ce scos-ai omenirea din neştire,
Cu 'nfăptuirea-ţi' plină de iubire,
Ce-i mai presus de orişicare Zeu.*

*Pe flacăra furată din Olimp
Plătit-ai nemurirea de Titan
Te-ai înjoşit ca orice pământec
Tu, nesupus la spaţiu şi la timp.*

*Amarnic suferit-ai pentru noi
Înlănşuit de stânca blestemată
Când ţi-ai văzut făptură sfărâmată
Şi-onoarea tăvălită prin noroi!*

*Căci Zeus, te-a aruncat, ne'nduplecatul,
Ca pe-un nemernic fără de puteri
La vulturul, ce'n groaznice dureri
Îţi sfâşia neîncetat ficatul...*

*În urletele tale, fără număr,
Purtate'n depărtări de aprig vânt
Se sguđuia minusculul pământ,
Că Atlas eră să-l scape de pe umăr.*

*Ca un mântuitor, veni la tine,
Hercul, sfărâmându-ţi lanşurile grele.
Şi-atunci, eliberându-te din ele
El te-a scăpat da-apururi de ruşine.*

*Azi te-au uilat cu toţii, Prometeu!
Şi nu mai ştiu că tu le-ai, dat cu focul
Cultura şi progresul şi norocul
Tu, cel mai bun şi cel mai nobil Zeu!...*

ROBERTA

fundul ogrăzii, cântecul frânt al mierlei, trilul amuzant al privighetoarei din crâng sau depe malul apei murmure. Şi mă înveseam satisfăcut, mândru, când ştiam precis că ceilalţi nu cunosc ce port eu în suflet. Mă feream să le divulg bucuria mea de teamă, ca să nu mi-o smulgă progresiv. Încât ceace vedeam, auzeam, simţeam, aceea o împărtăşiam numai mie însumi. Apoi, seara la lumina amintirii, când întins pe dormeză lăsam cele văzute şi auzite peste zi să defileze pe dinaintea mea domol, ca nişte mărgelile culese pe firul subţirel de mătase. Mă simţeam fericit. Fenomenele deveneau mai superbe, nuanţele mai lucide, sunetele mai sonore şi armonioase — la lampa de suvenir! Sufletul nostru cedează din inimă câte ceva înfăptuirilor şi evenimentelor ce îl impresionează sau îl delectează, precum florile scapă o parte din po'enu' lor pe aripile albinelor, cari le pătrund corola.

Dar tot cam așa eram şi eu după ce am

crescut mare, mai bine de un cot. Şi acum, când mă aflu iarăşi dus pe limanul fanteziei, îmi revine subit întrebarea: Oare laptele ţigăncii Clara nu mi-s'a prefăcut în sânge? Nu s'a închiegat fatal cu al maicii mele? Nu de acolo îmi derivă imaginaţia cerbicoasă, neastâmpărată şi greu de înfrânat? Ş'apoi câteodată mă cuprinde furie nebună, oarbă, un dor de ducă, de răsbunare contra celor ce-mi stau în cale şi cari m'au oprit odinioară de a-mi pune odată corul şi eu! Mi-e destinat să mă nutresc din cânt? Iar de nu mă pricep la violină, căci în meseria asta sunt numai diletanţi, apoi desigur am încercat să tremure coardele harfei...

Cu cât creşteam, cu atât căutam mai adesea singurătatea, cutreerând livada, pomelul şi liber de sgomotul lumii, mă simţeam real fericit. Conversam mult cu vâlcelele şi cântam de nenumărate ori cu păsările. Altfădată emulam cu norii sau cochetam cu stelele.

Ca un adorator al naturii în copilăria mea nu-mi puteam da seama: pentruce sunt unii atât de mizerabili? Mai târziu însă am ajuns la convigerea că — pe lângă debilităţile şi defectele moştenite ereditare — educaţia rău aplicată este factorul cel mai principal al decăderii morale...

Când rămâneam însă singur, izolat în ju-neţea-mi senină în acele zile vesele, în acele seri misterioase îmi făuream încetinel idealul meu, cedându-i tot mai mult din ce aveam mai bun, mai frumos, mai sublim şi mai scump pentru construirea operei superbe, până când am ajuns matur să-mi formeze o fizionomie exactă, un portret precis despre fiinţa feminină demnă de iubirea mi sacră.

Mi-s'a ivit aievea şi ea a fost unica sub soare, căreia am descoperit lumea mea intimă așa, precum o simţeam! Dar ea nu odată a rămas nelămurită în faţa mărturisirilor mele sincere, comunicate cu atâta temperament şi ardoare. Jehova, pe când încă nu era cunoscut Cuvântul, — Dumnezeu creştinilor, pentru fiecare fiinţă vie a creat câte-o lume separată specifică. Deci şi omul Noului Testament îşi încorda cumva energia în lumea sortită lui. Noi încă aveam un univers intern, spre care am tins gănşirea a-l cunoaşte. Credinţa aceasta am nutrit-o şase ani ceribicos, ca un fluture ce sboară neconţinut în cercul razelor de lumină a lămpii şi am sperat că vom culege odată produsul iubirii: eterna fericire! N'am considerat-o ca frază svârşită în deşert această declaraţie de o convingere fermă. I-am descoperit acest mister. Dupăce m'am înfăţisat înaintea ei în toată personalitatea mea reală, o consideram de meritul meu şi am studiat-o cu seriozitatea cuvenită, iar dânsa, ca hipnotizată şi inconştientă, parcă fără să fi vrut, îmbătată de miasma florei cu care am încununat-o şi a uitat trecutul!

Ferice de mine! Ferice de ea! Ferice de

ambii! Am fost desmierdat cu atâta abnegație câtă nici n'am meritat poate din partea ei! Ea n'a putut asculta niciodată glasul celor ce strigau în pustiu. N'a făcut deosebire categorică între oameni niciodată. Nu i-a acuzat cu nimic pe curtezanii ei. Și nu i-a judecat. Mai mare îi era compătimirea, când se condamnau ei înșiși, când ar fi fost meniși să recunoască meritele alesului inimii sale, iar nu să se scufunde în mârșăvie prin bârfirea lui. I-a disprețuit din culpa lor. Adevărat: vocea ei i-a înebunit. Ochii săi căprui i-a amuțit. Le-a devenit idol. Suspinele lor crude n'au aflat însă răsunet. Firește au fost doar niște păgâni. Ea a rămas liniștită în privința că ei nu vor trâmbița în lume umilirea lor respinsă. Au fost mult mai egoiști. Unica lor mângâiere a consistat în prezumția reabilitoare: „Am pierdut-o, dar nu-i amorezată barem nici în viitorul ei soț!” S'au amăgit însă grozav. Căci după un timp relativ scurt, nava bisericii s'a deschis, iar noi am fost declarați în fața lui Dumnezeu și înaintea oamenilor, eu ca urmaș al lui Adam, iar ea a Evei.

NOCTURNA

MICUȚEI MELE

E liniște'n odaie,
Doar lemnele pe foc
Pocnind, în vâlvătaie,
Urmează acelaș joc.

E l'niște și—acuma
Trecut e miezul nopții.
Din depărtare, luna,
Lumină 'ntînsul bolșii.

Privește curioasă
Prin geamul aburit,
Văzând mândra crăiasă
Și focu-a amuțit.

În liniștea profundă,
Ce stăpânește totul,
Cu cerul se confundă
Și casa și pământul.

Ea doar aprinse dorul
Să fie mulțumită
Și o și ascunse norul,
Ce'n calea-i se agită.

Au dispărut și stele . . .
Pământu-i ca 'nainte,
Doar chipul dragei mele
Îmi este încă'n minte ;

O vâd. Stă zămbitoare;
E îmbrăcată'n alb
Și gândurile-mi toale
Sărută brațu-i dalb.

O vâd. Acum fresare.
Așteaptă ca să viu . . .
Zadarnic 'așteptare . . .
Din noapte-i prea târziu . . .

George Martinescu

Urletul câinelui

de
GELU GEORGESCU

Când ajunsesem la locul indicat, era prea târziu. Tipetele și strigătele de ajutor, se pierduseră după poarta închisă în urma medicului circumscripției, care se amestecase în mulțime. În acelaș timp, pichetul de incendiu al batalionului, doar câțiva oameni, cu uneltele respective, se îndrepta către cazarmă, în uruiul sacalelor și al găleșilor golite. Mulțimea din fața porții, majoritatea minoritari, comenta gălăgios, fără a putea înțelege ceva din discuția lor, așa după cum prin întuneric, nu puteam desluși figurile celor cari gesticulând, urmau drumul către centru sau către locuințe.

Luna cobora spre asfințit. Un vânt răcoros, de dimineață, începu a doini prin frunza copacilor din fața locuinții purtând prin aier un miros greu și înecăcios de pene arse.

În fața spectacolului din stradă, în urma unui complex de idei, devenii din ce în ce mai curios.

Fusesem în casa aceia de atâtea ori, cunoșteam toți locatarii din curte, dar șovăiam a îndrăzni să trag de mânerul clopoțelului. Gândul, că durerea și disperarea uneia din familiile ce locuiau acolo alinsese apogeul; gândul, că desordinea provocată de o întâmplare fatală nu va putea da răgaz nimănui să-mi dea detaliile satisfăcătoare; gândul, ca să nu indispon mai mult pe cineva, m'a făcut a-mi stăpâni curiozitatea și a pleca pe urma celorlalți, către casă.

A doua zi însă la cazarmă, fără a mai mă gândi la evenimentele din zorii zilei, mă întâmpină camaradul S. foarte abătut.

— Știi dragă ce era să pat astă noapte!? Era să pier în flăcări.

Îl privii curios. Fața-i încă purta expresia fricei iar gesturile îi erau încă destul de nervoase. Și fără să am timp a-mi manifesta mirarea, el continuă:

— Voiu spune și morșilor, spaima de care am fost cuprins și care nu se va stinge din memoria mea niciodată . . .

Am stat la logodnică până pe la ora 11 noaptea. Venit acasă, la mine în cameră, o fumăraie de nedescris cu un miros înăbușitor, îmi întâmpină respirația. Soldatul, în urma mea rămase și el cuprins de aceeaș nedumerire.

Nimenea dela plecarea mea, nu intrase în cameră; nimenea în timpul serii, nu a mers cu lumânarea sau chibritul aprins, nici prin pod și nici prin pivnița casei. Fumul părea totuși că iese, numai în locuința mea, dintr'o conductă.

Deschizând fereastra, aerul curat pătrunse

Aș vrea . . .

Aș vrea în clipa asta când
Mă simt atât de abătut,
S'aud o muzică cântând,
Un cânt frumos, un cânt pierdut.

Aș vrea povestea de demult
Să se transforme c'allădată,
În grea durere și s'ascult,
Minciuna buzelor ce'mbată.

Pierdut în neagra amintire
Să fur, aș vrea, din ce s'a dus,
O cât de slabă licărire,
Din fericirea ce-a apus . . .

IONEL MARINESCU

nesățios, în locul fumului și pentru un moment urma acestuia mi se păru dispărută.

Soldatul plecase la culcare.

Prin geamul deschis, împreună cu aerul, cântecul unei privighetori, adăpostită în desișul liliacului de sub fereastră, mă transportă în lumea iluziilor.

Obosit, și la gândul că astăzi prea mult lucru mă așteaptă, luai hotărârea să mă culc.

Inchizând fereastra, am lăsat perdeaua trasă pentruca în rălăcirea ei, o rază de lună să-și continue jocul în părul madonei din racla neînsuflețită, alărnăta de perete, la căpătâiul patului meu.

În locuință nu mi se mai păru nimic suspect.

Geamătul obișnuit al gazdei, paralizică de ani de zile, din camera vecină, intrerupea tăcerea, din când în când, fără însă, a mă întrerupe în gândurile mele.

Înainte de-a adormi, îmi reamintii în treacăt de toate întâmplările din ajun. Printre altele, care îmi obsedase viziunea imaginară, era și urletul unui câine negru, strein de casă, ce în fiecare seară pătrundea pe neobservate până în coridor spre a-și îndeplini o misiune de presimțire impusă poate de instinct.

Urletul câinelui, socolindu-se de popor ca o prevestire tristă, îmi frământă puțin mintea dar Morfeu cu puterea-i mă învinse mai curând.

Nu cred, să fi dormit două ore și mă deșteptai înăbușit de acelaș fum asficsiant. Și într'o tuse iritantă sculându-mă să aprind lampa, ochii mi se isbiră de acelaș decor nesuferit.

Deschizând fereastra și stăpânit de nehoarăre, mii de gânduri începu a-mi tortura din

nou mintea.

Ajunsesem la convingerea că vreun rău făcător, temut, cu idei subversive, introdusese în camera mea o conductă prin care dădea gaze asficsiante. Bănuiam aceasta, la gândul că aflase de plata soldelor ce fac astăzi și că suma respectivă o am asupra mea. Bănuiam că intenționează să mă asficseze și să-mi fure cheile dela cassa de bani.

Oare la câte nu se poate aștepta o persoană ce deține banul public!

Fumul din cameră se mai rărise și la lumina unei baterii de buzunar, cercetai toate locurile ascunse, nevoind a părea ridicol în fața altei persoane, la cercetarea mea.

Convingându-mă că nimic nu e suspect, intrai busna în camera soldatului, căci doară asupra lui îmi îndreptasem bănuelile. Gândeam că-l voi surprinde asupra faptului.

Mă înșelasem. Dormea dus. Deșteptându-l, fără multă vorbă, îi cerui socoteala asupra provenienței fumului suspect. Ridicând din umeri, încă nedesmeticit, nu-mi putu da nici o lămurire.

Din camera vecină, acelaș geamăt obișnuit.

Singur nu știam ce să mai cred. Dacă n'ar fi fost de față soldatul și servitoarea gazdei, să afirme existența fumului poate că m'ași fi crezut somnambul sau lunatec. Însă era ceva real.

Singurul loc rămas necercetat, în acea parte a locuinței, era doar numai camera gazdei.

Știind starea ei de ologire, cunoscând faptul că de ani de zile nu se mai dăduse jos din pat, nici chiar pentru lucruri absolut necesare, auzind mereu geamătul ei obișnuit, nu bănuiam că i s'ar fi putut întâmpla ceva ce nu era comun cu situația ei.

La îndemnul meu de a pătrunde în camera bătrânei, servitoarea ezită, asigurându-mă că la doamna nu poate fi nimic, deoarece când ieșise dela dânsa totul era în ordinea obișnuită.

Urletul câinelui, însă îmi veni din nou în minte și cuprins de groaza presimțului de moarte, departe de gândul de a mă mai culca, nu știam ce să cred și ce hotărâre să iau în miezul nopții.

Amenințarea incendiului, însă mă hotără.

Trimit servitoarea, din nou, cu forța în camera vecină, iar eu cu soldatul începui a-mi strânge bagajul.

Nu apucaî însă a-mi trânti, în lada de campanie, ceva din lengerie, când prin besnă un țipăt făcu să vibreze aerul în toată locuința, apoi o prăbușire la pământ zgudui podeaua ca un trăsnet. La auzul acestora îmi pierdusem calmul, când soldatul fugi înspre locul de unde plecase sgomotul. În nesiguranță, și eu îl urmaî.

Ce văzui atunci, mă îngrozi chiar cu ade-vărat.

Soldatul, în ușa camerei unde locuia bătrâna, sta inlemnit, privind înăuntru unde plutea acelaș fum caracteristic și din care, ca un sul începuse a pătrunde pe întregul coridor.

Servitoarea, leșinată, zăcea în nesimțire pe dușumea.

Iar în fundul camerei, cam în dreptul unde era patul nenorocitei, o flacără roșatică din când în când, spinteca pânza fumului, în timp ce ea scotea acelaș geamăt.

Spectacolul, unit cu gândul unui mare pericol mă desmetici.

Soldatul la ordinul meu târâ servitoarea pe coridor după care ieșind în stradă începu a striga ajutor.

Lumea, ca din pământ, se îngrămădi în fața casei și prin curte, cât mai curioasă. Nimenea însă nu se încumeta a pătrunde în camera suspectă.

Pichetul de incendiu al batalionului, sosi și el imediat după îndemnul soldatului, ce avusesse grija să-l anunțe, că locuința mea se află în pericol.

Cu lampa de buzunar, urmat de câțiva soldați, pătrunsei prin mulțime, cu găleți pline de apă, până în ușa de unde fumul, din ce în ce mai gros se imprăștia prin aier.

Deoarece lumina lampelor nu putu să pătrundă pătura de fum, cu oarecare aproximație putui să indic locul de unde se ridica fumul. La primele găleți, se desprinsese prin întâmplare din patul gazdei, un sfârâit puternic urmat de un miros de carne pălilită, ce se imprăștie peste capetele tuturor.

Isvorul fumului fiind înăbușit, putui pătrunde, mai înăuntru, în cameră. Cu doi soldați urnii înspre ușa în primul moment, patul. Atunci, împreună cu o rudă a bătrânei, sosi și medicul circumscipției atrași și ei de țipătul soldatului.

Totul era prea târziu.

La lumina micuțului bec al lanternei, un obur cald se înălță către cer, din pernele și plapoma de puf ce arsese în întregime, iar prin cenușa umedă, ici și colo, apăru părăsit de viață, corpul nelinsulețit și carbonizat al bătrânei.

Ne priveam mirați tus-trei întrebători a găsi explicația desfășurării acestei tragedii.

Aprinzând însă lampa, totul se desluși dela sine.

Urmele unui ziar, încă ne ars complet, ce se afla pe dușumea lângă patul bătrânei, ne indică începutul.

Aseară, ca de obicei. celind ziarele la lumina unei lumânări, lipită de noptieră, desigur în răsfoirea unui ziar, hârtia s'a atins de flacără și a luat foc.

Sărmana neputincioasă, a aruncat din mână ziarul peste pat și vre-o particică de șgură cu flacără a căzut pe plapomă. Astfel aceasta a ars în voie deoarece ea nepu-

tându-se urni nu a avut posibilitatea a se salva.

Cum nici eu și nici soldatul nu eram acasă, iar locuința servitoarei fiind prea departe de camera ei, strigătul, cam înăbușit de anii bătrâneții, ce eventual l'a scos, nu a putut atrage atenția nimănuia.

Când eu mă înapoiasem acasă și am fost surprins de existența fumului acela în cameră, era poate prea târziu. În suferința ei, geamătul nu mai era obișnuit, cum bănuisem eu, ci din cauza durerii rănilor ce focul în furia lui le întindea în voie pe tot corpul.

Câinele prevestise moartea, dar nimenea nu-l băgase în seamă și astfel cecece a fost scris să se întâmple nu s'a putut evita.

La țarmul mării

*Surăsuri botezate cu roze și lalele —
Din ploaia de lumină apar printre perdele,
Când luna varsă aur în nopțile asire,
Pe lungile troiene, cu oaze, palmieri,
Pe-o caravană poate cu fastul ei subțire*

*Cu ochii plini de vrajă, aud cum sună vântul..
În mintea-mi somnoroasă și-aud șoptind cuvântul
În obositul suflet tot necuprinsul treer,
Să-mi răcoresc povara cu apa din cișmele;
Când moartea se frământă în istovitul creer
Adorm cu ochii'n umbra copilăriei mele...*

*Și-atunci la țarmul mării pe frunze de castani
Visez înseninarea din culmea de platani
— Iar tu cu gura arsă, pe aurul din păr,
Clădești iubirea vieții în zâmbetul de stele;
Și'n fericitrea'n care te văd într'adevăr
Tu cânji ca o sirenă în noaptea cu gazele.*

G. MANOLACHE-CEPARI

EPIGRAME

UNEI SOLISTE

Ce corp frumos! Ce ochi sublimi!
Cu mișcătoarea-ți voce de sirenă
Pe cei prezenți îi faci să plângă,
Căci au primit... migrenă.

La Flèche

MEDICILOR

Rindeaua și dalta
Făuresc sicriul;
Opera e gata
Când vine lopata
Și cu... bisturiul!

George Bota

Primavara

de
EFTIMIE
V. IRODEANU

Nu-mi pot evoca ideea de primăvară, fără a nu tresări din toate culele sufletului meu. Primăvară! O! tu cel mai frumos anotimp al anului, care prin candoarea ta îndulcești și oșelești gândurile celor desamăgiți, schimbând astfel viața pământenilor. Nu știu dacă succesiva ta apariție a fost hărăzită și pentru a face rău, căci copil fiind, cu mine ai fost crudă; mai crudă chiar decât fiara cea sălbatică.

Născut într'un orășel din sudul Moldovei, din părinți săraci, avui de acoperiș bclta cerească, iar ca marlori, figura suptă de mizerie a mamei și fața lucie a Bârladului.

Aveam numai nouă primăveri, când am suferit cea mai crudă lovitură a soartei.

Era în primăvara anului 19..... an fatal pentru mine, căci atunci am pierdut pe tata, pe mama și pe doi micuți frațiori.

Iarna aceluia an, ne găsise tot în căsuta de lângă malul Bârladului. Acea căsuță ti era dragă lui tata, fiindcă — spunea el — de cum răsărea soarele și până apunea, îl avem toată ziua în casă și unde intră soarele intră și sănătatea. Mamei nu-i prea plăcea casa și mai ales poziția, dar din lipsă de altă se mulțumea și cu aceea.

Tata era muncitor și vara lucra și el pe unde găsea, iar iarna se angaja rânduș la o brutărie.

Iarna aceea fiind geroasă, frațiorii mei, cari erau unul de 4, iar celălalt de 6 ani, erau nevoiți din cauza lipsei de îmbrăcăminte să stea toată ziua în casă, unde pentru că nu se făcea foc, stăteau pitulași într'un cojoc, care în timpul nopții ne ținea loc și de plapomă. Cu un an mai în urmă, un domn cu ochelari a venit până'n pragul ușei noastre și a'ntrebat-o pe mama, de câți ani sunt și cum mă cheamă. Apoi după ce a scris ceva în condică a spus mamei să mă trimeată în toamna aceea la școală. Trecuse un an de atunci și pentru că domnul acela cu ochelari a văzut că am drag de învățatură, m'a luat sub supravegherea lui.

Viața în căsuța noastră, niciodată nu lua un nou aspect. De cum se făcea ziua, tata pleca la brutărie, iar mama mulgea vaca și mă trimitea cu donita în oraș ca să vând laptele și când sgribulit de frig mă întorceam acasă, aduceam pentru banii căpătași pe laote câte ceva de ale mâncării. Iar frațiorilor mei le aduceam câteva cubice de zahăr. Cu sărăcia în care trăiam noi, ne împăcam, cu toate că nu speram și nici nu așteptam ca să ne

vină de undeva vre-o mână binevoitoare care să ne schimbe viața în mai bine.

Era pe la sfârșitul lui Martie. Soarele se arătase de vre o câteva ori. Într'una din seri tata veni mai de vreme ca de obicei. Era tăcut, iar pe fața lui pământie se putea cili o tainică suferință. Ca de obicei, la culcare ne înveli pe toți cu cojocul, iar el se așeză la capătul patului mai mult parcă de veghe, decât să doarmă. O tuse seacă îl necăjise rău de tot în noaptea aceea. Peste noapte se sculă mama și schimbară câteva vorbe cu el, pe care din cauza oboselei și a somnului nu le-am putut înțelege.

Timpul se scurse repede și se făcu frumos și cald, iar sloiurile de ghiață se porniră zgomotoase pe apa Bârladului. În casa noastră domnea o neliniște, pentru că apa creștea văzând cu ochii, iar tata nu mai dăduse pe acasă de vre o trei zile. În ziua următoare, mama mă sculă mai dimineață pentru a avea timp să vând laptele și apoi să mă pot duce și pe la tata. Pentru a merge în oraș, trebuia să trec podul Bârladului.

În dimineața aceea, pe pod se afla adunată lume multă, care privea îngrozită la alunecarea furioasă a sloiurilor ce amenințau rupea podului.

În oraș nu găsiți pe tata la brutărie, dar aflai dela un tovarăș al lui de lucru, că fusese luat de două zile la spital, pentru că medicul îl găsisse că suferă de o boală ce ar fi putut

TE CHEM

Gândind la tine, rățăcesc
În nopți cu lună plină,
Te chem să vii din slăvi cerești
Să-mi fiți din nou regină.

Coboară-te ușor pe nori,
În car de imnuri sfinte,
Redă-mi viața clipei dulci
Iubirea ce nu minte!

Mă sbat amarnic în calvar
Luptând cu greul sorții,
Tu-mi ești scăparea cea dintâi
Și ținta sfânt-a morții.

Rândunele Al. Bihoreanu

SONET

pentru ELENA T.

E luna Mai . . . cânlări amețitoare
Răsună prin grădina fermecată
Iar noaptea albă, clară și 'nstelată
Imbracă toți copacii în splendoare.

De rouă și de vrajă îmbălată
Desface'n larg petalele o floare.
Și'n taina liniștii, din ea apare
O zână 'n raze blonde îmbrăcată.

De-a ei lumină rozele tresar;
Când lin se'nalță'n haine de Sibilă,
Cu părul 'n vânt, cu chipul alb de var;

Iar eu mă uit pierdut la o zambilă,
Căci a sburat zeița lui Florar . . .
— Sau tu ai fost frumoasa mea copilă?

PIȚ GAVRIL

fi primejdioasă și pentru ceilalți lucrători. La
spital fusei condus de o îngrijitoare la patul lui.
Când mă văzu tata, vru să se ridice în capul
oaselor, dar nu putu. Apoi îmi zise:

— Bine că te mai văd odată, scumpul
meu copil. Tu de astăzi înainte vei rămâne
nădejdea mamei tale și a frăților tăi. Se
opri o clipă. Glasul îi era stins, iar ochii se
înfundaseră de tot în orbite și de pe frunte îi
cădeau broboane mari de sudoare.

— Ioane tată, dă mâna încoace . . . eu
simt că n'am să mai fiu . . . să ai grijă de
ei, tu cel dintâi născut al meu . . . am luat o
pe mamă ta din dragoste, fie-ți milă de ea.

Vocea-i tremura, iar mâna ce o ținea pe
a mea se răcea din ce în ce. Ultimile cu-
vinte îi fură urmate de un oftat adânc, apoi
holbă ochii mari și-i pironi în tavanul odăii.
Eu îl credeam adormit și eșind în vârful pi-
cioarelor, într'o fugă venii acasă.

Uitându-mă de pe pod la casa noastră,
mi se pără o insulă și neputându-mă stăpâni,
scosei un țipăt de groază. Apa spumoasă și
murdară ajunsese aproape de prag. Ajuns în
casă, mama disperată plângea și ținea în brațe
ca pe o comoară scumpă frății mei. Cum
mă văzu mă și întrebă de tata. Îi spusei tot
ce aflasem despre el, iar când i am spus că
l-am lăsat cu ochii pironiți în tavan, deodată
se înegri la față, gemu din răsuferi și se
prăbuși la pământ. În disperarea ei, își întinse
mâinile și-și apropie copiii de ea. Instinctiv
îi luai dreapta pe care o sărutai. Parcă aș fi
știut că aceea va fi ultima sărutare și o rugai
să mă lase în noaptea aceea să dorm la că-
pătâiul tatei.

Sărmanul de mine, ce știam eu!
Larma oamenilor de afară, întretăiată de
vuetul turbat al apei, făcea pe mama, să tre-
sară din vreme'n vreme.

Se înserase. Eșii încet din casă și prin
apa care era acum aproape de genunchi, mă
îndreptai către pod. Zăpăceala oamenilor și
freamătul sinistru al apei, dădeau un aspect
înfrorător. Cu groază și frică în suflet părăsi
podul. La spital, portarul nu-mi dădu voe să
întru, spunându-mi să viu a doua zi. Descura-
jat și cu pașii moleșiți mă îndreptam acum
spre casă.

Păcla întunericului se lăsase de mult
peste suferințele omenești. Apa venise așa de
mare, că inundase câteva străzi. În locul unde
câteva ore înainte se ofla podul, nu se mai
cunoștea nimic acum. De o parte și de alta a
albiei se zărea dunga fumurie a apei, pe care
printre sloiuri pluteau garduri, acoperișuri de
case și clăi de paie. Din depărtare se auzea
glasul desnădăjduit al unui om în primejdie,
întovarășit de schelălăitul cobitor al'unui câine.
Mi se răcea inima de durere gândindu-mă la
mama și frații mei pe care-i lăsasem uitați și
de oameni și de Dumnezeu. Dar iarăși mă
întăream la gândul, că poate cineva a avut
grijă de ei scoțându-i dela primejdie.

Fără adăpost și fără vre-o știre din par-
tea celor dragi mie, m'am dus să mă culc la
brutăria unde lucrase tata.

Noaptea aceea, ca și multe altele după ea,
a fost un chin de nesuportat pentru mine; aci
mă trezeam infierbântat și plin de apă, aci
plângând și tremurând.

Cum se luminează de ziuă mă repezii într'o
goană la mama.

Uluit îmi rămase capul și împetrită de
groază inima, când în locul casei se întindea
acum o mare de apă. Niște oameni văzându-

Reminiscențe

Din ochii tăi, ce mă îmbată
Cu mii reflexe argintii,
De mii de ani tot trece lumea.
Și vor mai trece încă mii . . .

Speranța vieții noastre'n stepe
Aduce un vis care a trecut
O amintire, o podoabă
Ce'n mintea noastră n'a'ncăput.

S'e duce visul și speranța
Ca să rămână 'n loc uitarea
Uitarea ce de-alăta vreme
Imi tot lungeste așteptarea.

C. ALUPOAEI

mă plângând îmi spusese că au auzit către miezul nopții țipete de ființe omenești, care se pierduseră fără urmă în furioasele valuri ale apei. Atunci înțelesei totul.

Ce-mi mai rămăsese mie în viață? . . .

Ultima mea nădejde era acum tata pe care în ajun îl lăsasem dormind în patul spitalului. În grabă mă dusei la spital. Un om înalt, deșirat și urât mă întrebă ce caut.

— *Ehei băiete, tatăl tău până mai adineaori a fost aici, iar acum trebuie să-l fi băgat cioclii în pământ.*

Vorbele monstrului spuse cu atâta nepăsare mă înfiorară.

Soarta îmi dăduse o a doua lovitură.

Cu desnădejde în suflet și fără vre-o speranță în viață mă trezii pe un mormânt proaspăt, plângând . . .

Dar Dumnezeu, unica mea nădejde, nu mă părăsi, căci spre seară îmi îndreptai pașii către școală, unde șusesi profesorului cu ochelari, toată durerea sufletului meu.

Profesorul, om cu inimă și suflet, îmi înțelese disperarea și a doua zi mă dusei la o doamnă miloasă și cu dragoste de copii care din mila Domnului mă creșcu până acum.

Și de atunci am o repulsie pentru primăvară, căci sosirea ei face să mi apară în minte, durerea ce mi-a zdruncinat tot sufletul și mi-a pătruns întreaga mea ființă.

Am vrut să-ți spun . . .

pentru PUPETTA

Am vrut să-ți spun, că-mi ești atât de dragă,
Că numai tu, într'adevăr m'ai face fericit,
C'un dor nebun de line—acum mă leagă,
Și-ași vrea să fim: „iubită și iubit!”

Am vrut să-ți spun, în noaptea fermecată,
Când luna, luneca sfioasă printre stele,
Că tu ești pentru mine, cea mai adorată,
Și cea mai scumpă dintre toate cele.

Am vrut să-ți spun să știi toată durerea,
Ce poate clocoti'ntr'un suflet chiunit,
Dar în momentul când am vrut a-ți spune,
Cuvintele-mi pe buze-mi, s'au opri!

GEORGE ANDRIEVICI

LUI TOADER . . .

Că te-ai lăsat de băutura,
Îmi scrii că-ți pare bine,
Dar zău nu-mi vine ca să cred
C'o să se lase ea de tine.

Gaciu.

In necunoscut

de D. Toma

Crivățul — spaima iernii, — ce cu mânia lui stăpânise totul până la jumătatea nopții, slăbise.

Eșind din ascunzișul ei, luna alun-gase întunerecul și undele-i blânde dădeau fermecătoare sclipiri argintii, steluțelor de zăpadă din cari se țesuse imensul giulgiu alb, ce îmbrăca pământul, iar cerul se împetrișă cu nenumărate stele — ochi veghetori în noapte — și peste tot se întronă o liniște de cimitir; liniște ce nimeni nu s'ar fi încumetat s'o turbure, în timp ce razele stelelor străpungeau văzduhul, căutând parcă în noapte ceva.

Doar un singur călător străbătea greoiu și gânditor câmpul pustiu!

El nu observase schimbarea timpului furtunos, nici stelele ce împodobeau cerul și nici sclipirile fulgilor de zăpadă, pe cari îi strivea fără milă — dar involuntar — sub pașii săi, ci măcina în sufletu-i, multe amintiri ce-l sdrobeau; amintiri ce-i lăsară urme dureroase și care nu puteau fi șterse și nici uitate, căci amintirile de acest fel nu se uită niciodată! . . .

Atmosfera, acum era dulce și prietenoasă, dar în sufletul călătorului se deslanțuia o furtună nemiloasă care îl tortura și care îl purta mereu prin alte lumi, în cari a trăit cândva și unde a fost fericit, dar apoi de unde înșelat a fugit pentru a scăpa de alte desamăgiri.

Acele umbre negre însă îl urmăresc pretutindeni!

Deodată în zare, apare un cârd de corbi, și trecând croncănind asurzitor, pe deasupra drumețului — îl făcură să se deștepte din gândirea-i sumbră. Privind împrejur se înspaimântă!

Unde se afla? Când și pentru ce por-nise el la drum? Unde călătorea și în ce scop? Nici un răspuns.

Își aducea aminte că într'un timp, crivățul îi palmuia obrazii slăbiți, îi așeza în cale mormane de zăpadă pentru ai împiedeca mersul și acum e atâta liniște și atâta fermec în jurul lui.

Farmec! . . . Dar pentru ce în această atmosferă atât dedul ce, se rotesc corbii croncănind straniu a prevestiri rele și pentru ce numai deasupra lui, iar în toată zarea cât poate cuprinde cu ochii nu se zărește nimic? Cum, și ei sunt dușmanii lui? Și aceste locuri necunoscute, în loc să fie purtătoare de mai multă blândețe, de mai multă milă, și ele îi sunt protivnice? Ce rost mai au sclipirele stelelor și blândețea lunii, dacă blândețea nu-i completează?

Pentru ce nu se ivește o putere care să transforme toată răutatea lumii acesteia în cel mai visător bine.

Atunci, din ochii lui căzură, în zăpadă trei boabe de lacrimi ferbinți, dar nu peste mult timp sau cristalizat formând trei mărgelile de gheață, reci, reci de tot! . . .

Pentru ce atâta suferință? Cui și cu ce datorează! O, nu! El nu datorește nimănui cu nimic. Sufletul lui, toată ființa lui e nevinovată; toată viața lui a întruchipat numai blândețe, bunătate și sinceritate. Dar aceste calități au fost înăbușite de o pânză neagră, care a biruit tot ce a fost blândețe, bunătate, sinceritate și mai presus de toate, tot ce au fost visuri frumoase, tot ce a fost adevărată iubire . . .

Visuri! Iubire! O, pentru ce au rămas numai visuri, cele mai cumplite amăgiri! . . .

Pentru a se reculege, se așază pe marginea drumului, istovit . . .

Crivățul se deslănțui din nou, urlând infiorător. Cerul se întunecă și alți nouri începură să cearnă, fără milă, rezervele de zăpadă, formându-se în vifor îngrozitor și crăzdând atmosfera în toate direcțiile. Iar bălătorul, fără a-și mai termina șirul tângușirilor lui, dispăru în sânul acelei mâinii a naturei; dispăru în necunoscut . . .

PENTRU LUDOVIC

Te crezi forte, te crezi tare;
Poate! dac' ai fi mai mare
Dar cum ești . . . așa de mic
Crede-mă nu faci . . . nimic.

Florian Flonta

Văd undeva aeeva...

Văd undeva, aeeva, o salcie pletoasă
Ce-și tremură tulpina în lacul adormit;
Se'nchină șovăelnic, spre unde luminoasă
Și freamătă un cântec, de vreme învechit.

Văd undeva, aeeva, o salcie bătrână,
Se'naltă sfidătoare, sub cerul de cristal,
Răpește veșnic hrana, din umeda țărână
Prin apa albăstrie cu luciul de metal.

Văd undeva, aeeva, o salcie uitată,
Ce'ntinde-a ei coroană, bogată, către nori;
Spre ea îmi poartă pașii dorința câte-odată
De-ascult pierdut, în taină, poveștile-i, comori...

Florian Cristescu

Graiul ochilor

Ochi dragi . . .

Ce grele-s pleoapele albe,
Și negre-ți pun genele salbe,
Adânc tăinuindu-ți surâsul
Cum chinue cu rîlm de sbor.
Ochi triști . . .

— Un parc sub zăpadă de lună —
Pe ea murmur de statui se adună
Rotiri, se destramă cu visul
De umbre ce'n ochii tăi mor.

Și'n turbure ape de baltă
Se frînge tăria înaltă
Cu neagră și mullă vibrare.
Cum frunzele toamnei i-o pun,
Când molcom răcoarea le apasă
Și cad peste lacuri — pun plasă
Cu ochiuri de aur, — știi oare
Povestea ce ochii-ți mi-o spun?

E doar un ecou de lumină
Ce-și fulgule flacăra fină
Când noaptea sub pleoape'mi port pasul
Pe căi de amintire și vis.

Nu-i somn, dar de somn mă apropii
Și tainic îmi picură stropii
Dorinței — destăinue glasul
Tot dorul ce'n suflet e'nchis.

MIRELLA,

Povestea unei dragoste

Eu o iubeam și zile'ntregi, iar nopțile gândeam la ea, și acum o spun să știi și tu, cât e de mare dragostea.

În pieptu-mi bătuse furtună, de doruri și de chinuri grele; umblam pe câmp, în nopți cu lună și nu puteam scăpa de ele;

Când o vedeam trecând pe stradă, tipil mergeam, în urma ei, pe mine umbra-i cădea caldă, când luna strălucea prin tei.

Și seri întregi, așa de-a rândul, voind să-mi prind vorbă cu ea și ca să'ncep, îmi venea gândul că poate dansa nu va vrea.

Am salutat-o 'n altă seară, când ea mai dulce mi-a zâmbit; de-atunci iubirea ce 'nfioară, în sufletu-mi s'a zămislit.

Mergeam în urma ei năuc, când la o poartă s'a oprit și 'n umbra falnicului nuc la mine 'n urmă a privit.

Un semn discret mi-a fost de-ajuns, s'ajung atras, până la ea și fără să știu cum am ajuns eu o priveam și ea tăcea.

Și nu știu cum, că nu mai știu că mâna ei de-am sărutat; părea că-s mort eram doar viu și 'ndosul porții a plecat.

Cu capul în pământ plecat, în jur nimic nu mai vedeam, eu am rămas îngândurat și ca un bust de bronz stăteam.

Dar nu știu mult așa de am stat, ca un năuc în nesimțire, și cine oare m'a strigat din vis că mi-am venit în fire!

O umbră neagră, lângă gard, dincolo 'n taină a trecut; vedeam în capu-mi un bazar vroiam să strig dar eram mut.

Prin geamul strimț, când a intrat eu l'am văzut cum tu mă vezi.

Pe scaun ea la așezat, șoptindu-i dulce vino, șezi!

Cum față 'n față astfel stau, ea sveltă și cu părul blond — și cum nebuni se 'mbrățișau priveam tabloul nou în fond.

Dece să strig! mă stăpâneam, văzând c'o prinde peste brâu, să nu audă, eu nu vream, și gurii mele mi-am pus frâu.

Un lung sărut, și înc'odată. De zeci de ori; o avalanșă.

Ea sta; părea parcă îmbătată. În urmă o văd . . . îi dă revanșă . . .

Erau în culmea fericirii, îmbrățișaji cu pătimire, gustau din farmecul iubirii, păreau nebuni și scoși din fire.

Ca o corabie în flacări — în focul dragostei arzânde cuprinsă de a mării valuri, într'un delir el o cuprinsese, și-i văd căzând, încet de-odată, când lampa 'n urmă 'ncet s'a stins, ca dintr'o lume 'ndepărtată, o voce-mi strigă „ești învins“

Și 'ntreaga noapte n'am dormit, în taina-i lină, vrând nevrând mereu la dansii m'am gândit . . . și totul mi-a părut un cânt . . .

Ca și 'n cimitir, era tăcere; prin frunzele de nuc, un freamăt se legăna fără putere, iar dintr'un turn venea un dangăt . . .

Acum știu ce e și iubirea și cât de crud e al ei cânt.

Decât de dragoste s'aud, mai bine să intru 'n mormânt.

E. PODARIU

COLȚUL DISTRACTIV

Holera

Fiul unui baron vine în vizită la medicul casei.

— D-le Doctor, sunt pierdut; am sărutat servitoarea noastră și am aflat apoi, când a dus-o la spital, că are holeră . . .

Doctorul îngrozit dă fuga la baron.

— D-le baron s'a întâmplat 'o nenorocire; trebuie să vă îndepărtați fiul de acasă. — A sărutat servitoarea care e bolnavă de holeră . . .

— În cazul acesta — zise baronul, — și eu sunt nenorocit: Eri am sărutat-o și n'am știut de asta:

Medicul rămase îngrozit la aceste cuvinte și de-abea mai târziu putu să bolborosească:

— Ași vrea să cred, că cel pușin atunci nu v'ați sărutat nevasta!

— Ba bine că nu! Ce-are-aface una cu alta!

— Atunci . . . și eu am holeră — zise medicul fugind pe ușă, afară.

Între ucenici

— „Cum îți merge Nae?“

— „Destul de rău; zilnic mănânc câte-o păruială, ori dela jupân, ori dela cucoana; pentru tot ce se 'ntâmplă eu sunt vinovatul. Dacă jupânului nu i se plătește vre-un cont eu port vina și . . . mănânc bătae. Dacă cucoanii îi dă laptele 'n foc și s'afumă, tot eu sunt cauza și păruiala-i gata, dacă . . .

— „Mă Nae, dar pentru azi îți-ai primit porția?“

„Ba bine că nu! Cucoana a născut doi gemeni și jupânul fiind supărat, mi-a tras o sfântă de bătaie zicând că și 'n chestia asta, tot eu îs de vină! . . .

de: G. ANDRIEVICI

Aforisme

O, iubire. De-ai ști tu cum te ador cum te înțeleg și cu ce voluptate te gust! . . . „N'aș simți o liniște desăvârșită“ dacă sufletul nu mi s'ar oglindi în apele tale neprihănite.

Adevărul este virtutea sufletului cast.

Femeia nu are decât două capricii: a iubi și a fi cochetă.

IONEL MARINESCU

Oameni, idei și fapte

Inaugurarea căminului clubului sportiv „Crișana” din Oradea

De câteva luni a luat ființă în Oradea clubul sportiv românesc: „Crișana”

Comitetul acestui club precum și membrii totalitatea intelectualilor români, ce locuiesc astăzi în frumosul oraș românesc dela granița de vest, s'a hotărât și fără străduință și-a construit un cămin de vară.

În amurgul zilei de 1 Iunie a. c. s'a făcut inaugurarea acestui cămin în fața tuturor membrilor precum și a unui număr apreciat din populația românească, deși timpul prea friguros, ar fi putut stingeri, spre mulțumirea multor străini . . ., această manifestație românească.

În acest cămin cu adevărat se va putea face înfrățirea și închegarea într'un tot, a sufletelor românești depe aceste meleaguri să ducă spre izbândă frumosul ideal național, realizat născut în inimile românilor dela naștere ca ceva ereditar.

Acest cămin de vară se poate socoti cel mai frumos local de vară din localitate și poate concura chiar cu multe localități de vară din capitală.

Laudă comitetului, urându-i ca Dumnezeu să-i ajute, clădirea cât de curând și-a unui local pentru toate anotimpurile,

Un lucru însă, de nimic de altfel, a împrăștiat indignarea în sufletele noastre, a multora și poate chiar a tuturor asistenților.

Orchestra a cântat numai melodii de dansuri moderne . . . pe când nimeni nu era dispus să danseze.

În căminul nostru, la noi în casă, pe lângă frumoasele melodii de dans, să se împrăștie, departe prin zare, măcar în aceiași proporție și melodiile cântecelor populare românești.

Dacă actuala orchestră de Jazz, nu și poate complecta repertoriul, sau dacă nu are simțul melodiilor noastre populare, să se înlocuiască.

Prefulindeni, sunt deslii șomeuri români, absolvenți ai conservatorului care au acest repertoriu și care mai mult ca alții . . . au acest simț născut cu el.

În entuziasmul nostru, urăm comitetului ca A-tot-puternicul să-i ajute să realizeze și această dorință plecată din sufletele tuturor românilor.

Cum odinioară . . . melodia jalea românului era înăbușită de subjugare, azi să-și răsbune melodia de triumf și izbândă.

g. v. g.

Glas din popor

În după amiaza zilei de 28 Mai a. c. opinia publică ortodoxă română din Oradea, a fost și a rămas foarte surprinsă de un fapt nou în felul lui, fapt care a dat loc la multe și variate comentarii, deoarece ortodoxii creștini de când se știu n'au asistat în chiar lăcașul bisericii la „distracții”.

Ce s'a întâmplat?

Corul Hilaria, de sub conducerea neîntrecutului maestrului, Nicolae Firu a dat în catedrala ortodoxă, un concert religios, în al cărui repertoriu între altele figura și bucată „Lăudași” opera cunoscutului compozitor, Sabin Drăgoi.

Până aci nimic nou, nimic surprinzător, dar de aci începe și noutatea. Această bucată s'a mai executat cu altă ocazie și la teatrul „Regina Maria” din localitate, unde față fiind și autorul a primit repetate aplauze. Credem că numai acolo își avea locul deoarece „Lăudași” osebیت de muzica vocală, are partituri executate cu instrumente muzicale ca: tobă, flieghorn, trompet, etc. și aci e buba.

Pentru prima dată în biserica ortodoxă, creștinii din Oradea, au avut noutatea introducerii instrumentelor muzicale în biserică

După câte suntem informați, s'ar intenționa introducerea definitivă a acestor instrumente în biserică, și dacă este adevărat, atunci opinia publică are tot dreptul să se revolte contra acestui fapt și să protesteze cu toată vehemența.

Nu cunoaștem pe inițiatorii acestui fapt, dar ne miră cum forurile superioare bisericesti, ar consimți la asemenea lucruri.

Știm că vom fi acuzați că ne conducem după o concepție absurdă, după o concepție primitivă și înrădăcinată în sufletul ortodoxilor ca ceva fără sens; deasemeni știm că ni se va spune că această concepție a noastră de a fi contra introducerii instrumentelor muzicale în biserică, este o concepție care în veacul XX-lea nu mai viază și că trebuie să ne lepădăm de învechitele noastre credințe, adaptându-ne occidentalismului.

La toate criticele ce ni se vor aduce, noi nu vom spune decât că: orișice concepție ar călăuzi pe inițiatorii introducerii instrumentelor muzicale în biserică, nu sunt concepții pentru a dărâma o credință, căci să nu se uite, că religia și credința ortodoxă a trăit din moși strămoși prin însuși concepția lor de credincioși neștrămutați credinții și obiceiurilor lor.

Biserica este lăcașul de reculegere sufletească al creștinului, este lăcașul unde adevărații ortodoxi, alături de fumul sacru de tămâie ridic umili glasul lor către cer, pentru curățirea și mântuirea lor. Ce smerenie, ce act pios de rugăciune poate înalța un suflet zdrobit, când alături de glasul îndurerat al lui, trompeta în bălăi de tobă și sunete de flieghorn, caută parcă să-și rădă de rugăciunea celui care numai sufletul lui știe de ce are nevoie.

Muzica instrumentală este o artă, dar aprecierea ei nu în biserică trebuie relevată. Să nu se dea o mai largă interpretare dogmelor lui Isus, decât așa cum le-a înțeles El.

Introducerea instrumentelor muzicale în biserică nu face decât să îndepărteze credincioșii de ea, deoarece acei care se vor mai duce, nu o fac decât pentru a asculta bubuitul tobei, care place, dar care nu lămăduiește. Niciunul nu-și va mai aminti că se află în biserică, ci va fi distrat cu gândul că se află în cine știe ce local.

Biserica să se lase așa cum au păstrat-o străbunii noștrii. Ei ne-au păstrat credința prin rugăciuni pioase, înfruntând moartea, dar nu prin bubuituri de tobă ci prin svăcniri de inimă sdrun-

cinată. Să nu se confunde biserica în local de distracții.

Deaceea pe această cale, apelăm la forurile superioare bisericești a pleca urechea la glasul opiniei și a-i păstra biserica așa cum a moștenit-o: Lăcașul mântuirii sufletului.

RSP.

O Faptă creștinească. În cimitirul satului Suplacul de Barcău, Jud. Bihor, sat locuit mai mult de români, sunt înormântați patru eroi. În ziua de 25 Mai, când toată suflarea pământului a înălțat gândul către cei căzuți pe câmpul de luptă, un creștin face mai mult decât o faptă creștinească.

Cei îngropați acolo sunt departe de familiile lor rămase în viață, și mormintele lor nu au fost îngrijite de nimeni până când învățătorul satului D-l Druja Florian, nu le-a adus în ordine și nu le-a pus la căpătâiu câte o cruce modestă de lemn. —

Cu ocazia pelerinajului, la cimitir, pentru pomenirea memoriei tuturor eroilor neamului, preotul a făcut un parastas, iar printre alții D-l. Inv Druja Florian a ținut o frumoasă cuvântare arătând printre altele, cu mult entuziasm, că jertfa sângelui eroilor poporului românesc pe orice meleaș vărsat, în decursul vremurilor, a fost răsplătit de Dumnezeu, cu înfăptuirea idealului nostru: România. Mare, care în cinstea memoriei lor trebuie păzită cu riscul aceleași jertfe și de noi ce o stăpânim astăzi, decât să ajungem iară în iobăgie și subjugare.

Pentru simțimintele sale, aducem laudă D-lui Invățător Druja Florian.

Concertul elevilor D-nei Rita Mărcuș. În 24 Mai a. c. a avut loc un reușit concert a elevilor cunoscutei maestre, de canto, D-na Rita Mărcuș. S'a executat în fața unei săli pline, un foarte bogat și variat program. Vocile elevilor și elevelor, în general foarte bine dresate. Unele din cântărețe și cântăreți au dat chiar dovadă, că și-au însușit pe deplin tehnica emisiunii vocale. Am avut și câteva surprize. D-ra Lupancea a impresionat publicul, prin vocea ei clară și prin materialul de care dispune. Deși este cea mai nouă elevă a D-nei Marcus, a dovedit că va putea deveni o cân-

tăreață bună. D-ra Lia Mărcuș deși numai în etate de 10 ani, a dat la iveală calități vocale nebănuite. Bine a fost și D-ra Ana Muș, care, cu o voce clară și studiind mai departe, va putea conta pe aprecierea publicului. Dl. Emil P. Pop, bariton liric, a reușit să atragă din nou atenția publicului asupra sa. Succesul acestui concert însă l-au adus trei cântărețe și un cântăreț. D-ra Elena Erdei, despre care ne-am ocupat atâtea în ultimul timp și care, cum am mai spus, are aptitudini de scenă mare și de cântăreață internațională, atât ca tehnică, și ca volum cât și culoare, a dat deplină satisfacție publicului, dornic de arta adevărată. Este coloraturista, care va culege lauri de glorie în cel mai scurt timp: D-ra Blanca Grama, cunoscută publicului a dat încă odată dovadă de frumusețea calităților ei vocale și de tehnică, și nimeni nu i va putea aduce nici o critică. D-na Elena Maior Gorgos care nu de mult am avut fericea s'o ascultăm cântând și în fața microfonului dela Radio-București, a arătat și de data aceasta ce poate o voce bine studiată și o tehnică însușită la perfecție. Această voce caldă, place întotdeauna. Ii prezicem un frumos viitor. D-na Paula Marian, contra altă, impresionează adânc prin frumosele și plinele note de jos. Contra altele de acest gen fiind foarte puține, sperăm s'o vedem în curând debutând pe scenele mari. Nu este pentru prima oară, când îi aducem aceste laude. Afirmările noastre sunt confirmate de oamenii pricepători și specialiști în muzică. Dintre bărbați amintim cu deosebită satisfacție puternică și admirabilă voce de tenor a dlui Aurel Tripon. Este, putem spune, unicul tenor al orașului nostru, căci cei cari ar mai fi n'au dat încă dovezi de cultură muzicală. El a câștigat publicul definitiv, printr'o frumoasă emisiune și o dicțiune perfectă. Este tenorul, care va cuceri în curând primul loc pe scena operii, Notăm că D-na Marian, Erdei și dl Tripon, azi sunt plecați la concursul internațional din Viena. Așteptăm cu nerăbdare rezultatul. Restul elevilor și elevelor cari au debutat, la acest concert, sunt încă în formare. Poate în viitor să ne satisfacă mai mult prin studii intensive.

Pe D-na Rita Mărcuș o felicităm din tot sufletul pentru titanica muncă depusă pe altarul artei.

Corul Hilaria, de sub conducerea dlui Nicolae Fîru, a dat în cadrul Federației ortodoxe un concert religios admirabil reușit. S'au executat bucăți de Kirlak, Muzicescu, Bortneanschi, Drăgoi, Dima. Mult a impresionat „Lăudași” de dl Săbin Drăgoi, acompaniat de orchestră, care de altfel s'a cântat și la „Frăția Ortodoxă”, când autorul fiind prezent, a fost îndelung ovăționat de către public. „Cari” de Dima executat de bătrânii hilaristi, solist fiind Dl Eugen Ceonlea, a fost mult comentat la sfârșitul concertului, el plăcând tot atât de mult ca și bucată dlui Drăgoiu. Felicităm pe dl Fîru pentru zelul său depus pe altarul culturii muzicale, aci la granița de vest și-i dorim spor la muncă, spre mulțumirea românilor, înconjurați aci de atâtea puzderie de minoritari. —

Foarte important. Aducem la cunoștința tuturor acelor care doresc a colabora la revista „flori de crâng” indiferent de felul lucrărilor, că nu se va publica nimic din manuscrisele care vor fi semnate numai în pseudonim; chiar dacă vom ști proveniența lor.

Se publică lucrări și semnate în pseudonim, însă numele respectiv trebuie să figureze pe manuscrisele căci altfel, la un eventual incident în special (pentru epigrame) noi nu am avea nici un mijloc de a justifica al cui e manuscrisul și în sarcina cui cad răspunderile.

**Citiți
și răspândiți
flori de
crâng**